POLITICI ECONOMICE ORIENTATE LA PRODUCEREA ENERGIEI ELECTRICE DIN RESURSELE REGENERABILE

Svetlana MOISA,
lector universitar, USM

ABSTRACT: Cunoștințele societății constituie cheia succesului în orice problemă. Republica Moldova nu dispune de resurse energetice proprii. Problema respectivă și multe alte probleme ar putea fi soluționate din contul resurselor regenerabile. Republica Moldova, actualmente, este și un consumator de "idei" din exterior. Este o situație regretabilă, Republica Moldova cu un mare potențial intelectual nu a reușit să-și valorifice potențialul științific. Astfel autorul își propune să descrie procesul de obținere a energiei electrice din resursele regenerabile, la fel, propune să se întreprindă eforturi organizatorice din partea guvernării.

Public knowledge represents a key to success in every domain. The Republic of Moldova doesn't possess its own energy resources. Actually, this country is a consumer of "ideas" from abroad. It is a regrettable situation, knowing that it has high intellectual potential, the Republic of Moldova didn't manage to harness its scientific potential. So, the author proposes to describe the process of obtaining electricity from regenerating sources, also – to mobilize the Government so that they will guarantee the organization of this process.

*CUVINTE CHEI**E:** resurse energetice, resurse regenerabile, energie electrică, politici economice*

Cunoștințele societății constituie cheia succesului în orice problemă. Republica Moldova nu dispune de resurse energetice proprii. Suplimentar, exportatorii de resurse energetice s-au transformat în "monopoliști" cu toate consecințele negative pentru economia Republicii Moldova. Și pe piața internațională prețul unui baril de resurse petroliere Brent este în creștere. Actualmente (ianuarie 2017) prețul unui baril se apropie de 59 dolari SUA cu trend pozitiv către 60-83 dolari SUA.

Locuințele din spațiul rural al Republicii Moldova nu sunt dotate cu minimumul necesar de comodități pentru om. Doar energia electrică este "accesibilă" pentru populația rurală; apa caldă, baia și dușul reprezintă un lux. În Republica Moldova problema resurselor energetice, fiind de importanță majoră, parțial poate fi soluționată din contul resurselor regenerabile. Și, fiindcă resursele tradiționale creează probleme nu numai economice, dar și ecologice, statul este obligat să se implice în procesul de generare a energiei electrice din resursele regenerabile. Problema poate fi soluționată doar de profesioniști, cercetători științifici, proiectanți. Procesul de obținere a energiei electrice din resursele regenerabile presupune:

1. Elaborarea conceptului, principiilor în baza cărora se vor desfășura cercetările, implementările rezultatelor;
2. Efectuarea unor cercetări științifice aplicative;
3. Obținerea energiei electrice în laboratoarele științifice, de proiectare;
4. Organizarea producerii tehnologiilor într-un volum redus;
5. "Testarea" tehnologiilor de către piață, de către cumpărător;
6. Organizarea producerii volumului optim de tehnologii eoliene, panouri solare etc.;
7. Studierea nivelului de eficiență a acestora, posibilităților de perfecționare, de modernizare a tehnologiilor.

Activitățile inovaționale, în mare măsură, sunt determinate de mediul instituțional, domeniile unde rezultatele respective vor fi implementate, nivelul de profesionalism al producătorilor, consumatorilor potențiali, prezența (lipsa) infrastructurii tehnico-științifice. Prin "infrastructură" în acest caz se va subînțelege prezența structurilor educaționale, științifice orientate la studierea posibilităților de obținere a energiei electrice din resursele regenerabile pentru activitățile agricole; prezența unor rezultate științifice la AȘ a Republicii Moldova, la UTM, universitățile din Republica Moldova; prezența unor sisteme informaționale despre rezultatele similare realizate în exteriorul țării; prezența unor la-

boratoare dotate cu cele mai performante mijloace de cercetare, testare, producere a energiei electrice din resursele regenerabile pentru spațiul rural. Succesele în utilizarea resurselor regenerabile pot fi asigurate dacă la baza cercetărilor este pus ”arborele-scop”, dacă taote activitățile necesare vor fi planificate, programate; dacă fiecare element din ”arbore” va fi asigurat cu finanțe fie din bugetul de stat, fie din bugetul privat. Programate nu pot fi toate activitățile, elementele ”arborelui-scop”, ci doar cele mai importante. O astfel de soluționare a problemei resurselor regenerabile poate servi ”bază” pentru trecerea economiei Republicii Moldova de la ”haos” la economia planificată, programată, la elaborarea Planului Indicativ pentru toate ramurile economiei naționale a țării. Activitățile de cercetare, creare și implementare a unor tehnologii au ”început”, însă nu au și sfârșit. Fiecare tehnologie, inclusiv tehnologiile de producere a energiei electrice din resursele regenerabile, mai devreme sau mai târziu, devin ”moral” depășite și, deci, vor fi substituite cu tehnologiile din laboratoarele cercetărilor, proiectanților. Statul, indiferent de ”cererea” de ”azi” trebuie să creeze condițiile necesare pentru ”apariția” unor tehnologii mai eficiente ”mâine”, adică să organizeze și să susțină financiar Infrastructura Inovațională (Fig. 1). Aceasta poate (și trebuie) să se transforme într-un exportator de produse intelectuale, inteligente, inovaționale. Republica Moldova, actualmente, este doar un consumator de ”idei” din exterior. Este o situație regretabilă, Republica Moldova cu un mare potențial intelectual nu a reușit să-și valorifice potențialul științific. În acest domeniu sunt necesare eforturi organizatorice din partea guvernării: perfecționarea programelor; stimularea muncii intelectuale, crearea laboratoarelor dotate cu necesarul pentru efectuarea cercetărilor, testărilor, inovațiilor; organizarea prin intermediul achizițiilor guvernamentale, a CERERII la produsele inventate. Problema de bază pe care guvernul ar trebui să o soluționeze: MOTIVAREA MUNCII INTELECTUALE, inclusiv din tot sistemul educațional prouniversitar, universitar și postuniversitar. În structurile guvernamentale, actualmente, lipsesc responsabili de organizarea activităților inovaționale, de proiectare, de implementare a unor rezultate.

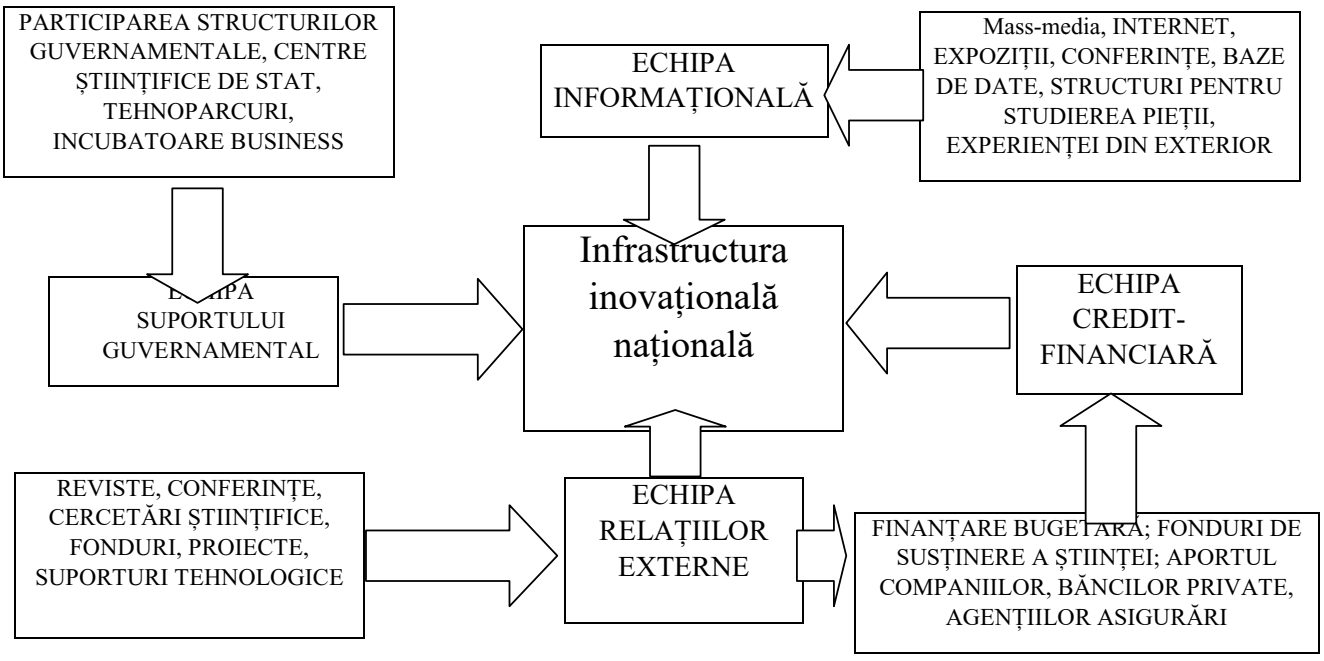
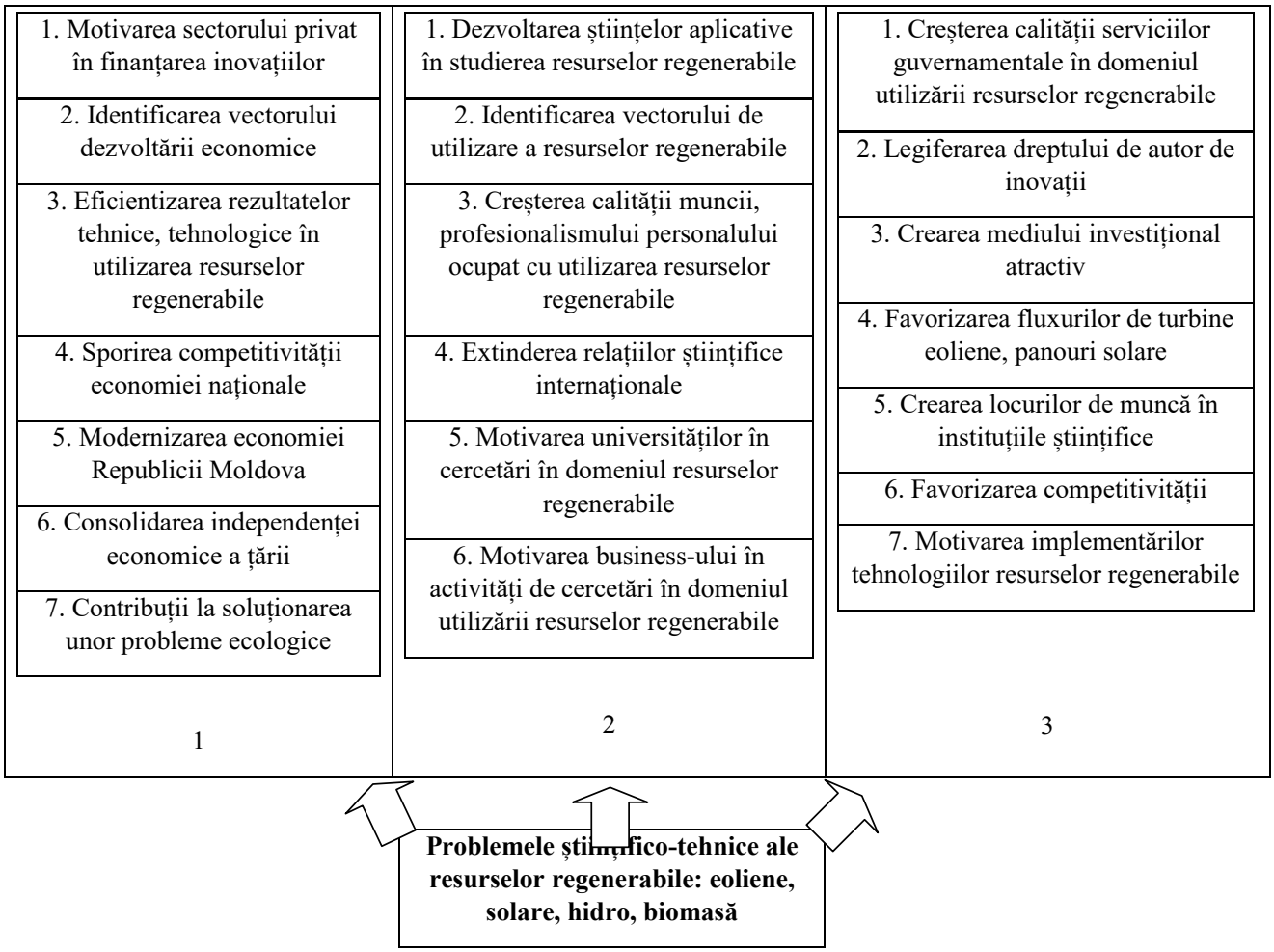

Fig. 1. Schema-bloc ”Infrastructura Inovațională Națională”

Toate acestea sunt ”lăsate” pe ”spatele” pieții. Piața din Republica Moldova, în viziunea unor guvernanți, trebuie să soluționeze și să ”poarte responsabilitate” pentru toate problemele, inclusiv producerea energiei electrice din resursele regenerabile. Suplimentar, importul tehnologiilor producătoare de energie electrică din resursele regenerabile, la frontiere sunt TAXATE. Lipsa unor politici, unor concepte inovaționale în domeniul energetic generează activități eronate de către vameșii Republicii Moldova.

(1) – politici inovaționale; (2) – politica științifico-tehnică; (3) – mediul instituțional

Fig. 2. Schema-bloc ”Problemele științifico-tehnice ale resurselor regenerabile: eoliene, solare, hidro, biomasă”

Politica inovațională, științific argumentată, îi poate ”ocroti” pe guvernanți de greșeli de tipul ”STOP” turbinelor eoliene, ”STOP” panourilor solare, fotovoltaice. Creșterea volumului de energie electrică provenită din resursele regenerabile poate genera REDUCEREA importului de energie electrică cu cca 7-8%. Eliminarea TAXELOR vamale, din interesele veniturilor în bugetul de stat este inacceptabilă. Pornind de la prețul înalt la energia electrică importată, de la prețul redus la energia electrică produsă din resursele regenerabile, ELIMINAREA TAXELOR poate fi justificată. Suplimentar, energia electrică din resursele regenerabile devine accesibilă populației din spațiul rural și multor operații din complexul agro-industrial. Din aceste considerente pentru Republica Moldova sunt necesare următaorele politici, prefigurate în figura 3.

Procesele inovaționale de utilizare a resurselor regenerabile pentru obținerea energiei electrice în timp sunt infinite. Acestea, în baza ”ideilor” consumatorilor societății, sistematic vor fi supuse unor modificări, perfecționări, eficientizări. Însă, astfel de ”intervenții” ale inovatorilor pot apărea numai dacă:

- vor fi stimulate exporturile ”ideilor”, va fi sporită ”cererea” de idei;

Fig. 3. Schema-bloc ”POLITICI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE”

- în societate este promovată ”competiția” ideilor;
- inovațiile, pentru tineretul Republicii Moldova, sunt un mod de a se ”afirma” în societate;
- în Republica Moldova sunt create fonduri financiare destinate inovațiilor orientate la utilizarea resurselor regenerabile în spațiul rural, în complexul agro-industrial;
- autorilor inovațiilor vor fi acordate distincții guvernamental, diplome de autor etc.;
- autorii inovațiilor vor fi promovați să-și continue studiile din contul bugetului;
- din exterior vor fi importate utilaje, tehnologii necesare inventatorilor din sectorul agro-industrial pentru a-și testa ”ideile”;
- vor fi create cluster-e pentru producerea și implementarea unor tehnologii noi de utilizare a resurselor regenerabile în complexul agro-industrial;
- tehnologiile neeficiente vor fi ”sancționate” prin creșterea impozitelor percepute la acestea;
- Guvernul devine și ”cumpărător” de idei în cadrul achizițiilor guvernamentale;
- sunt create laboratoare extrașcolare orientate la ”asamblarea”, ”deasamblarea” tehnologiilor, studierea părților forte, părților slabe ale acestora;
- cercetările științifice, importul turbinelor eoliene, solare vor fi stimulate din partea Guvernului.

Ideile, potențialul științific, cultura ”gândirii”, inovațională nu pot apărea de la ”sine”, fără eforturi intelectuale după anumite programe. Altfel spus, este necesară o politică tehnico-științifică a Guvernului, care include (trebuie să includă):

- creșterea volumului de finanțe pentru cercetări științifice, proiectări, construcția tehnologiilor de producere a energiei electrice din resursele regenerabile în sectorul agro-industrial, în spațiul rural;
- în programul de educație, inclusiv în cele universitare – ”abc”-ul resurselor regenerabile, utilizarea acestora;
- dotarea instituțiilor de învățământ cu laboratoare, utilaje de utilizare a resurselor regenerabile;
- stimularea publicațiilor științifico-practice-publicitare ale unor tehnologii, tratări noi;
- elaborarea unor sisteme informaționale cu datele autohtone, din exteriorul țării;
- reducerea sau eliminarea impozitelor pentru producătorii inovaționali de tehnologii pentru spațiul rural, agrar;
- crearea driverelor de stimulare a exporturilor, importurilor de turbine eoliene, panouri solare.

La baza politicilor inovaționale orientate la utilizarea resurselor regenerabile în spațiul rural, agrar sunt puse, de regulă, interesele economice, realizarea unor noi profituri. În acest context este necesar de subliniat că ”inovațiile vin dintr-un spațiu de incertitudini”. Deci rezultatele cercetărilor științifico-practice pot fi pozitive și negative. Rezultatele negative nu trebuie să servească argument pentru ”revizuirea” politicii inovaționale. Munca inovațională asigură rezultate pozitive cu o probabilitate de 0,1. De regulă 10% din rezultatele pozitive acoperă de multe ori costurile celor 90% de rezultate negative.

Concluzii

Este incontestabil faptul că, eforturile intelectuale trebuie să fie orientate la diversificarea tehnologiilor de utilizare a resurselor regenerabile. Pentru că, diversitatea tehnologiilor permite extinderea domeniilor de utilizare a resurselor regenerabile în agricultură, contribuie la realizarea unei sustenabilități în procesele de producere a energiei electrice. Inovațiile tehnologiilor utilizatoare de resurse regenerabile trebuie să tindă spre sporirea CERERII consumatorului potențial, către acel consumator neavând alternative de resurse energetice. Este deficitar de enumerat factorii generatori de ”succese” în procesele inovaționale. Cu certitudine putem afirma, însă că inovațiile tehnologiilor, turbinelor eoliene, panourilor solare sunt rezultatele unui complex de eforturi inteligente.